

Třídící znak							
2	1	6	2	5	1	8	0

**ÚŘEDNÍ SDĚLENÍ
ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY
ze dne 11. září 2025**

**k vyhodnocení nastavení sazby proticyklické kapitálové
rezervy pro Českou republiku – září 2025**

I.

Účel úředního sdělení

Česká národní banka (dále jen „ČNB“) podle § 12o odst. 4 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o bankách“) a § 8aI odst. 4 zákona č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o spořitelních a úvěrních družstvech“) vyhodnocuje míru cyklického systémového rizika. Na základě tohoto vyhodnocení ČNB může stanovit nebo změnit sazbu proticyklické kapitálové rezervy pro Českou republiku prostřednictvím vydání opatření obecné povahy podle § 12o odst. 6 zákona o bankách a § 8aI odst. 6 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech.

Vzhledem k tomu, že na základě vyhodnocení provedeného v září 2025 nedochází ke změně sazby proticyklické kapitálové rezervy a tedy ani k vydání opatření obecné povahy, zveřejňuje ČNB odůvodnění ponechání sazby proticyklické kapitálové rezervy pro Českou republiku na nezměněné úrovni prostřednictvím úředního sdělení.

II.

Odůvodnění ponechání sazby proticyklické kapitálové rezervy

1. ČNB při vyhodnocování míry cyklického systémového rizika a rozhodování o sazbě proticyklické kapitálové rezervy pro Českou republiku přihlíží k orientačnímu ukazateli proticyklické kapitálové rezervy vypočtenému podle § 12o odst. 2 a 3 zákona o bankách a § 8aI odst. 2 a 3 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech, k doporučením vydaným Evropskou radou pro systémová rizika (dále jen „ESRB“) a ukazatelům, které mohou značit růst systémového rizika.
2. Podle § 12o odst. 2 a 3 zákona o bankách a § 8aI odst. 2 a 3 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech je základem pro výpočet orientačního ukazatele odchylka poměru objemu poskytnutých úvěrů a hrubého domácího produktu od dlouhodobého trendu. Hodnota poměru poskytnutých úvěrů a hrubého domácího produktu v prvním čtvrtletí 2025 činila 82,1 % a příslušná odchylka od dlouhodobého trendu dosáhla -7,9 procentního bodu.¹ Této hodnotě odpovídá referenční sazba proticyklické kapitálové rezervy ve výši 0 %. Dodatečná odchylka²,

¹ Podle doporučení ESRB/2014/1 (Recommendation of the European Systemic Risk Board of 18 June 2014 on guidance for setting countercyclical buffer rates) je za objem úvěrů považována hodnota veškerých úvěrů poskytnutých soukromému sektoru (sektor nefinančních podniků, sektor domácností a neziskových institucí sloužících domácnostem), která je zvýšena o objem dluhopisů emitovaných domácím nefinančním soukromým sektorem. Pro výpočet dlouhodobého trendu poměru objemu poskytnutých úvěrů a hrubého domácího produktu je použita časová řada za období od čtvrtého čtvrtletí 1995 do prvního čtvrtletí 2025 a Hodrickův-Prescottův filtr s parametrem vyhlazení (λ) 400 000.

² Dodatečná odchylka, nazývaná expanzivní úvěrová mezera, je vypočtena jako rozdíl mezi aktuální hodnotou poměru bankovních úvěrů a hrubé přidané hodnoty soukromého nefinančního sektoru a dosaženým minimem uvedeného poměru v posledních 8 čtvrtletích.

- kteřá vychází z doporučení ESRB (část B, odst. 2) a lépe zohledňuje specifika hospodářství v ČR, dosáhla v prvním čtvrtletí 2025 výše 0,82 p. b. a implikuje hodnotu referenční sazby 0 %.
3. ČNB v reakci na doporučení ESRB opakovaně zdůrazňovala, že velikost odchylek uvedených v bodě 2 nepovažuje za spolehlivé vodítko pro určení pozice domácí ekonomiky ve finančním cyklu a stanovení výše sazby. ČNB upřednostňuje přístup, který vychází z komplexního posouzení vývoje ukazatelů značících růst systémového rizika podle § 12o odst. 4 zákona o bankách a § 8a odst. 4 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech.³
 4. Mezi hlavní sledované ukazatele patří indikátor finančního cyklu (IFC). Jeho pokračující růst potvrdil, že se ekonomika ČR posunula dále v růstové fázi finančního cyklu, i když dynamika růstu zpomalila. Vývoj IFC byl tažen primárně růstem objemu čistých nově sjednaných úvěrů domácnostem na bydlení a na spotřebu. V červnu 2025 překročil jejich měsíční objem 32, resp. 12 mld. Kč a nacházel se tak nad nominálním průměrem z let 2015–2024 (18,6, resp. 7,5 mld. Kč). V reálném vyjádření, tj. po vztahování objemu čistých nově sjednaných úvěrů k hrubému disponibilnímu důchodu, se sektor domácností dostal v březnu 2025 k historickému průměru. Objem čistých nově sjednaných úvěrů nefinančním podnikům za první polovinu roku 2025 rovněž meziročně vzrostl, avšak oproti domácnostem jen nepatrně a jeho vliv na růst IFC byl mírný i přes určitý nárůst měsíčního objemu v červnu 2025 nad 72 mld. Kč (průměr 2015–2024: 53,2 mld. Kč). Vývoj čistých nově sjednaných úvěrů se v obou sektorech promítl do meziročního tempa růstu stavu úvěrů a celkově přispěl k pozvolnému nárůstu míry zadlužení obou sektorů.⁴ Na vývoj IFC měly vliv i ceny obytných nemovitostí, které v první polovině roku 2025 svižně rostly, přičemž transakční aktivita na trhu těchto nemovitostí překročila 10letý průměr.⁵
 5. Celkový rozsah systémových cyklických rizik v bilancích bank lze vnímat i nadále jako relevantní, a to i ve vztahu ke skutečné tvorbě opravných položek a výši poměru opravných položek a celkových úvěrů. Cyklická systémová rizika se ve druhém čtvrtletí 2025 nezvýšila. Tříměsíční míra selhání úvěrů nefinančním podnikům v polovině roku dále klesla k 0,25 %. Ve stejném trendu se vyvíjela i míra selhání u úvěrů na spotřebu, když v polovině roku 2025 doklouzala k 0,75 %. U úvěrů na bydlení se míra selhání stabilizovala na 0,22 %. Celkově jsou nově dosažené hodnoty u obou sektorů vyšší než v letech 2021–2023, avšak v porovnání s úrovněmi před rokem 2020 jsou nadále podprůměrné. Objem potenciálních neočekávaných cyklických úvěrových ztrát by dle odhadu ČNB dosáhl 18,7 mld. Kč. Zdrojem systémového rizika může být i potenciální nárůst rizikových vah u úvěrových portfolií bank využívajících přístup IRB, a to v případě výraznějšího zhoršení ekonomické situace se systémovými dopady. Zhoršení rizikových parametrů vlivem výrazně nepříznivého vývoje by vedlo k jejich nárůstu a zprostředkovaně také k nárůstu kapitálového požadavku v absolutním vyjádření. Tento potenciální nárůst by měla proticyklická kapitálová rezerva také pokrývat. Výše kapitálu potřebná pro pokrytí poklesu kapitálového poměru v důsledku možného cyklického nárůstu rizikových vah by dle odhadu ČNB činila 21,4 mld. Kč. Celkový dodatečný kapitál potřebný k pokrytí neočekávaných cyklických úvěrových ztrát a nárůstu rizikových vah tak činí 40 mld. Kč, čemuž odpovídá sazba proticyklické kapitálové rezervy ve výši 1,30 %.
 6. Na základě výše uvedeného hodnocení rozhodla bankovní rada ČNB z důvodu zajištění odolnosti bankovního sektoru o ponechání sazby proticyklické kapitálové rezervy na úrovni 1,25 %, která

³ Metodický rámec ČNB ke stanovování sazby proticyklické kapitálové rezervy je představen v dokumentu [Přístup ČNB ke stanovování proticyklické kapitálové rezervy](#).

⁴ K 30. 6. 2025 dosáhlo meziroční tempo růstu stavu bankovních úvěrů domácnostem na bydlení 6,7 % a na spotřebu 9,3 %. Objem bankovních úvěrů nefinančním podnikům k 30. 6. 2025 meziročně vzrostl o 5,7 %. Poměr stavu bankovních úvěrů domácnostem na jejich ročním hrubém disponibilním důchodu k 31. 3. 2025 činil 49 %, což je zhruba o 4 p. b. méně než v letech 2021–2022. Poměr stavu bankovních úvěrů nefinančním podnikům na jejich ročním hrubém provozním přebytku k 31. 3. 2025 dosáhl 73,7 %, což je zhruba o 6 p. b. méně než v letech 2020–2022.

⁵ Meziroční změna indexu cen nemovitostí (HPI) činila k 31. 3. 2025 9,9 %.

byla stanovena prostřednictvím Opatření obecné povahy II/2024 ze dne 6. června 2024.⁶ V rozhodnutí o ponechání sazby zohlednila výsledky kvantitativních metod a souhrnné hodnocení současné růstové fáze finančního cyklu bez známek výrazného nárůstu cyklických systémových rizik. Domácnosti a podniky zůstávají na agregátní úrovni finančně zdravé a v podmínkách kladných reálných sazeb a globálních ekonomických a politických nejistot relativně obezřetné, přičemž banky plošně nerozvolňují své úvěrové standardy či řízení úvěrového rizika.

7. Okolnosti a podmínky popsané v bodech 4. až 6. dávají ČNB prostor pro vyhodnocení dalšího makrofinančního vývoje s ohledem na domácí a globální nejistoty a rizika letní prognózy ČNB. V případě pokračování posunu ekonomiky v růstové fázi finančního cyklu je ČNB připravena sazbu proticyklické kapitálové rezervy zvýšit. Při značném zhoršení ekonomické situace a vzniku významných neočekávaných úvěrových ztrát v domácím bankovním sektoru je ČNB připravena sazbu proticyklické kapitálové rezervy výrazněji snížit, případně tuto rezervu zcela uvolnit s cílem podpořit plynulé úvěrování reálné ekonomiky.

III. Závěrečná ustanovení

Toto úřední sdělení bylo zveřejněno 12. září 2025.

Člen bankovní rady:
PhDr. Jakub Seidler, Ph.D. v. r.

Sekce finanční stability a restrukturalizace

⁶ Opatření obecné povahy je dostupné na webových stránkách ČNB: [Opatření obecné povahy II/2024 ze dne 6. června 2024](#).